

مقدمه: در سال های اخیر شاهد بروز تفاوت هایی بین ارزش های زنان و کنش های آنان هستیم. برخی از زنان کنش هایی مطابق ارزش های خود دارند و برخی دیگر کنش هایی کاملا متفاوت با ارزش های خود بروز می دهند. ارزش های زنان تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد که در این مقاله با استفاده از نظریه فشار رابرت مرتون به مقایسه این کنش ها در سه منطقه شهر تهران پرداخته شده است.

روش: این تحقیق کمی بوده و با روش پیمایش و ابزار پرسشنامه محقق ساخته انجام شده است. جامعه آماری شامل زنان ساکن در سه منطقه تهران در شمال، مرکز و جنوب شهر بود. نمونه آماری شامل تعداد ۳۹۰ نفر بود که از هر منطقه ۱۳۰ نفر به صورت تصادفی ساده انتخاب شد.

یافته ها: عوامل ترس و نگرانی، تبعیض جنسیتی، عدم پذیرش اجتماعی، دل بستگی به خانواده و ضعف اعتقادات مذهبی و افول ارزش های اخلاقی بر کنش زنان مؤثرند. این عوامل در مجموع موجب شکل گیری انواع چهارگانه کنش های زنان، یعنی کنش های هم نوایانه، کنش های نوآورانه، کنش های شکل گرایانه و کنش های آنومیک شده است. نتایج آزمونها نشان داد رابطه معناداری بین متغیرهای ارزشی با انواع کنش های زنان وجود دارد.

بحث: نتایج حاصل از آزمون فرضیه های تحقیق نشان می دهد بین ارزش ها و کنش های زنان در مناطق سه گانه تهران در برخی موارد شاهد شباهت ها و در مواردی شاهد تفاوت هایی هستیم. در واقع کنش های زنان تحت تأثیر ارزش های آنان می تواند به صورت یکی از این اشکال چهارگانه بروز پیدا کند. در منطقه مرفه تهران اغلب کنش ها حالتی شکل گرایانه و آنومیک داشت در حالی که در منطقه میانی تهران کنش ها ماهیتی نوآورانه و شکل گرایانه داشت و در منطقه جنوب تهران، کنش ها ماهیتی هم نوایانه و نوآورانه داشت. در تمام مناطق کنش های چهارگانه با تفاوت هایی دیده می شود و این موضوع نشان دهنده تحول در ارزش های زنان است.

۱. سارا معینی جزینی

دانشجوی دکتری جامعه شناسی، گروه جامعه شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. محمدمهدی لبیبی

دکتر جامعه شناسی، گروه جامعه شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
<labibi_mehdi@yahoo.com>

۳. رضا علی محسنی

دکتر جامعه شناسی، گروه جامعه شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

واژه های کلیدی:

ارزش های زنان، کنش هم نوایانه، کنش نوآورانه، کنش شکل گرایانه، کنش آنومیک

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۰۸

Sociological Explanation of Women's Values and Actions in Three Districts of Tehran

▶ **1- Sara Moeini Jazani**
Ph.D. student in Sociology,
Faculty of Social Sciences,
Media and Communication,
Central Tehran Branch,
Islamic Azad University,
Tehran, Iran.

▶ **2- Mohamad Mehdi Labibi**
Ph.D. in Sociology, Central
Tehran Branch, Islamic Azad
University, Tehran, Iran,
(Corresponding Author)
<labibi_mehdi@yahoo.com>

▶ **3- Reza Ali Mohseni**
Ph.D. in Sociology, Central
Tehran Branch, Islamic Azad
University, Tehran, Iran

Introduction: In recent years, we have seen differences between women's values and their actions. Some women have actions according to their values and others express actions completely different from their values. Women's values are influenced by various factors that are mentioned in this article, and Robert Merton's theory of pressure has been used to identify women's actions and in general, and women's actions in three districts of Tehran were compared.

Method: This research is quantitative, it and has been done with a survey technique and a researcher-made questionnaire. The statistical population includes women living in three areas of Tehran in the north, center and south of the city. The statistical sample includes 390 people out of which 130 people were selected by random sampling.

Findings: Factors of fear and anxiety, gender discrimination, social rejection, attachment to the family and the weakness of religious beliefs and the decline of moral values affect the actions of women. Besides, these factors have led to the formation of four types of women's actions: concordant actions, innovative actions, formative actions, and anomic actions. The results showed that there is a significant relationship between value variables and types of women's actions.

Discussion: The results of the test of research hypotheses show that in some cases there are similarities and differences between the values and actions of women in the three districts of Tehran. In fact, the actions of women under the influence of their values can manifest as one of these four forms. In the affluent region of Tehran, most of the actions were morphological and anomic, while in the central region of Tehran, the actions were innovative and formative in nature, and in the southern region of Tehran, the actions were consonantal and innovative in nature. Some differences were found in the four actions in all areas, and this reflects a change in women's values.

KeyWords:

Women's values, Conformist action, Innovative action, Formative action, Anomic action

Received: 2022/02/23

Accepted: 2022/05/08

Citation: moeini jazani S, labibi M M, mohseni R A. (2022) Sociological Explanation of Women's Values and Actions in Three Districts of Tehran. refahj; 22 (86) :55-88

URL: <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-4046-en.html>

<http://dx.doi.org/10.32598/refahj.22.86.622.2>

Extended abstract

Introduction: In recent years, we have seen differences between women's values and their actions. Some women have actions according to their values and others express actions completely different from their values. Women's values are influenced by various factors that are mentioned in this article, and Robert Merton's theory of pressure has been used to identify women's actions and in general, women's actions in three districts of Tehran have been compared. The role of women in the society shows the dynamism and vitality of any society. Women have participated in many activities in various fields and in the collective movements of Iranian society. Throughout history, women's actions have taken various forms, and women have sought to influence the general social strata of society. They first had actions in the field of daily life and then entered into collective actions in all fields. Women are always eager to participate and play a role in various social, political, and security spheres and have an extraordinary desire and readiness to attend. They are effective and deal with various crises. The role of women in society and their presence is very important, and women in a society can engage in social, economic, and cultural activities alongside men. Given that women have many responsibilities, including housekeeping and childcare, etc., they should not be deprived of social responsibilities because by maintaining their family responsibilities, they can also have effective social responsibilities in society. Women are allowed to have a patriarchal view of life, existence, and history. Unfortunately, the dominance of the patriarchal attitude towards existence, life, and society has led to oppression even in the name of women's freedom. This attitude has traditionally existed throughout history and the criterion of virtue is being a man. Today, our women are getting more and more educated and reach a higher social understanding, and we are witnessing a variety of actions by them in society. They are active in all fields of science, management and culture and want to compete with men in creating works and abilities. With the advent of modernity, many fields, including the family, have been challenged and many of its norms and values. It has lost its credibility and is out of the traditional state. Sociologists believe that women today are more caught up in some of the wrong traditions of the past than ever before, such as injustice, oppression, and gender discrimination. And their actions have caused serious social harm. For example, women as activists, regardless of what major changes they take about the hijab

or their motivation and intention to observe the hijab in today's society has received more attention than ever before. On the other hand, the motivation and intention of the activists in the matter of hijab is a function of cultural consumption. Therefore, understanding the meaning of women's actions is very important. Action, in Weber's view, is all human behavior in which the actor attributes a particular mental meaning to his behavior. Action in this sense may be obvious or merely internal and mental, it may involve positive intervention in a situation or intentional refusal of such intervention or passive acceptance of the situation. Max Weber means action, meaningful and purposeful behavior.

The criterion lies: first, individuals in action must consider the behavior of others and their presence or presence. Second, the action must have a symbolic value for others, and the action of others must have a symbolic value for the individual to understand each other. The action is understandable, and we must refer to the actor in order to understand them. According to Weber, individuals are the agents of social actions. If a behavior is directed at others, it is called a social action that may be active or inactive. A social action can be focused on past or present behavior. In this regard, evidence of structural damage in the Iranian family in recent years has been presented. Changing the role and action and position of women and reducing marriage and increasing divorce are among these injuries, thus representing the process of formation of injuries and changes. The value of women and their actions in the process of modernization is very important. Sociologists use value as a social concept and believe that values are ingrained beliefs that determine the direction of action of social actors more in the form of norms. Values play an essential role in explaining, controlling, supervising, and advancing. The nose has actions. Therefore, this element has a great role in social change and change, so that classical and modern thinkers have always dealt with values sometimes as the forerunner of social change or as a result of social change. The results of many studies on values and its relationship with social development show that with the change in the economic and social structures of society, values change too.

Method: This research is quantitative and has been done with a survey technique and a researcher-made questionnaire. The statistical population includes women living in three areas of Tehran: in the north, center and south of the city. The statis-

tical sample includes 390 people from which 130 people were selected by simple random sampling. If we consider the three districts of Tehran with their entire population, according to the Cochran's formula, our statistical sample includes about 384 people, which we consider 390 people for ease of division. Our goal is to compare the actions of women in these three areas. In this study, by drawing two horizontal lines on the city of Tehran, we divided it into three parts. The first hypothetical line horizontally includes Damavand, Enghelab and Azadi streets, and at the top level of this hypothetical line is Tehran's District three. The second hypothetical line horizontally includes Besat Highway and the Fatah Highway and their extension, at the bottom of which is Tehran's 19th district. In the distance between these two lines, i.e., the center of Tehran, region seven is located. Thus, we have considered three regions in the north and center of south of Tehran, and the share of each region will be 130 people, which in total covers our statistical population of 390 people. The research method of this study is quantitative approach and survey technique and a researcher-made questionnaire has been used. The simple random sampling method was employed.

Findings: Factors of fear and anxiety, gender discrimination, social rejection, attachment to the family, and the weakness of religious beliefs and the decline of moral values affect the actions of women. Together, these factors have led to the formation of four types of women's actions: concordant actions, innovative actions, formative actions, and anomic actions. The results showed that there is a significant relationship between value variables and types of women's actions. The research results of this article show that, firstly, in some cases, there are significant differences between the values and actions of women among women living in the upper, middle, and lower regions of the target community (Tehran). Some of the women of our society are still among the conspirators, and a clear example of this is the presence of women in religious ceremonies, especially religious-political ceremonies, such as Friday prayers. They value their values and act accordingly, and may encourage others to do the same, sometimes causing tensions between them and other women. Innovative women are also an important part of women's society. They believe that actions should be defined according to their time and period. But our society is facing problems with the other two groups. Formalists have lost their values, although in appearance they are the same color as the

community. The fourth group should be considered a lost group who no longer believe in traditional values and social practices, and as mentioned, the majority of them have migrated or are seeking to migrate.

Discussion: The results of the test of research hypotheses show that in some cases there are similarities and differences between the values and actions of women in the three districts of Tehran. In fact, the actions of women under the influence of their values can manifest as one of these four forms. In the affluent region of Tehran, most of the actions were morphological and anomic, while in the central region of Tehran, the actions were innovative and formative in nature, and in the southern region of Tehran, the actions were consonantal and innovative in nature. Some differences were found in the four actions in all areas, and this reflects a change in women's values. Six research hypotheses were accepted, meaning that by confirming the first hypothesis, it can be concluded that there is a significant relationship between women's feelings of fear and anxiety and their social actions, and fear and anxiety make their actions difficult. As regards the second hypothesis, it can be concluded that gender discrimination is another important and influential factor in women's actions. Confirmation of subsequent research hypotheses showed that women's social acceptance, which is largely influenced by the prevailing traditions of society. Moreover, women's attachment to the family is an important factor influencing their actions. Finally, the weakness of religious beliefs and the decline of women's moral values have led to a change in their actions, and all of this has led to the formation of four actions in the women.

Ethical considerations

Authors' contributions

All authors contributed in producing of the research.

Funding

The present study did not have any sponsors.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

Following the ethics of research

In this article, all rights relating to references are cited and resources are carefully listed.

مقدمه

نقش‌آفرینی زنان در جامعه نشان‌دهنده پویایی و سرزندگی هر جامعه‌ای است. زنان در عرصه‌های مختلف با حضور جمعی خود در کنش‌های زیادی مشارکت داشته‌اند. کنش‌های زنان^۱ در سرتاسر تاریخ با اشکال متفاوتی صورت پذیرفته و زنان سعی در نفوذ به لایه‌های بالای اجتماعی جامعه داشته‌اند. زنان در زندگی خانوادگی نیز با تعارضاتی در زمینه ارزشها و کنش‌های خود روبرو شده‌اند که نمونه‌هایی از آن تعارضاتی در زمینه فرهنگ جنسی، روابط زناشویی و شکاف مذهبی است (فولادیان، ۲۰۲۱). سپس وارد کنش‌های جمعی در تمامی زمینه‌ها شده‌اند و همواره رغبت و اشتیاق زیادی برای مشارکت و نقش‌آفرینی در حیطه‌های مختلف اجتماعی و سیاسی و اقتصادی و فرهنگی داشته و در شبکه‌های اجتماعی نیز به فعالیت پرداخته‌اند. بطوریکه زنان ایرانی با بازنمایی خودی خلق‌شده و فرامردن در قالب تلفیقی از ارزش‌های زنانه سنتی و مدرن، هویتی خودانتخابی را برگزیده‌اند (باقری، ۲۰۲۱). آنان با حفظ مسئولیت‌های خانوادگی توانسته‌اند مسئولیت‌های اجتماعی مؤثری نیز در جامعه داشته باشند.

از ستم‌های بزرگی که به‌حق زنان روا گشته نگاه مردسالارانه به زندگی و هستی و تاریخ است که سبب شده تا حتی به نام آزادی زن نیز بر زن ستم شود. این نگرش به‌صورت سنتی ملاک فضیلت را مردبودن دانسته است (اسمیت، ۲۰۱۶). امروزه زنان ما روزه‌روز دارای تحصیلات بالاتری می‌شوند و به درک اجتماعی بالاتری می‌رسند و شاهد کنش‌های متنوعی از سوی آنان در جامعه هستیم. آنها در تمامی عرصه‌های علمی و مدیریتی و فرهنگی حضور فعال دارند و مایلند در کنار مردان در خلق آثار و بروز توانایی‌های خود فعال باشند. با تحولات ناشی از فرایند مدرنیته، بسیاری از حوزه‌ها از جمله خانواده با چالش‌های جدی مواجه شده و بسیاری از هنجارها و ارزش‌ها اهمیت خود را از دست داده و از حالت سنتی

1. Womens actions

خارج شده است. جامعه‌شناسان معتقدند امروزه زنان بیش از هر زمان دیگری درگیر برخی سنتهای غلط گذشته مانند ترس و نگرانی، تبعیض جنسیتی، عدم پذیرش اجتماعی و مانند آن هستند و از سوی دیگر آموزه‌های دنیای مدرن مانند نفی تفاوت‌های جنسیتی و اختلاط نقشها و تأکید بیش‌ازحد بر آزادی انسانها، بر زنان و کنشهایشان آسیبهای جدی اجتماعی وارد آورده است (حسنی، ۲۰۰۹).

از سوی دیگر انگیزه و نیت کنش‌گران در موضوعات مختلف تابع مصرف فرهنگی آنان است از این‌رو فهم معنای کنشهای زنان اهمیت زیادی پیدا می‌کند. دورکیم دو معیار را برای کنش مطرح می‌کند نخست تفکر و اندیشه و باور فرد نسبت به کنش خود که باید برای او معنادار باشد و دوم کنشهایی که از روی اجبار و فشارهای بیرونی انجام می‌شود و حتی اگر برای فرد معنادار نباشد او ملزم به انجام آنها است. این معنا را دورکیم در تفکیک نظم درونی با نظم بیرونی نیز بیان می‌کند. به عقیده دورکیم نظم اجتماعی درونی از باورهای فرد برمی‌خیزد درحالی‌که نظم بیرونی یا نظم انتظامی رعایت قواعد از ترس مجازات است (گرنفل، ۲۰۱۰).

ارزشها نیز از ابتدا به‌عنوان مفهومی محوری در علوم اجتماعی مطرح بوده‌اند. افراد و گروهها درزمینه ارزشها با یکدیگر متفاوتند. با توجه به تغییراتی که در سالهای اخیر درزمینه حضور زنان در عرصه‌های عمومی به وجود آمده می‌توان این تنوع و تکثر ارزشی را مشاهده کرد. ارزشها به ما می‌گویند چه چیزی مطلوب است و کدام باور از نظر اجتماعی نامطلوب و نکوهیده است. جامعه‌شناسان معتقدند ارزشها باورهای ریشه‌داری هستند که در قالب هنجارها، سمت‌وسوی عمل کنشگران اجتماعی را تعیین می‌کنند.

اندیشمندان کلاسیک و مدرن در تبیین ارزشها گاه به‌عنوان امر مقدم تغییر و تحول اجتماعی و گاه به‌صورت نتیجه تغییر و تحول اجتماعی پرداخته‌اند. یکی از گروههایی که پایگاه اجتماعی سنتی‌شان در جریان نوسازی با دگرگونیهای عمیقی روبه‌رو شد زنان بودند.

زنان ایران در گذشته نیز در دولت و نهادهای دولتی حضور داشتند، ولی میزان و کیفیت حضور آنها پس از انقلاب اسلامی دگرگونی‌هایی یافته و با تحولات اساسی در نقش و کنش و پایگاه اجتماعی آنان همراه شده است (اسکندری، ۲۰۱۱).

از نظر مارکس ارزشها معرف همان طبقه‌ای است که منافعشان حاکم بر جامعه است. برداشت مارکس از کنش اجتماعی از طرح هدف و وسیله نشئت گرفته است. او فرض می‌کند که انسان دارای اهداف اساسی معینی است که او را به کنش متقابل با جهان مادی ناگزیر می‌کنند و خود نیز از این کنش متقابل مشتق می‌شود. این روند، نیاز به روابط اجتماعی را به وجود می‌آورد. اما از طریق این روابط و نیاز به تکنولوژی، شکل‌های معینی از کنترل منابع بروز می‌کند که مارکس آنها را مناسبات تولیدی می‌خواند. هنگامی که این نیروها و مناسبات تولیدی به وجود آمدند، رفتار انسان را می‌توان بر حسب منطبق هر وضعیتی تبیین کرد که با آن روبرو بوده است (رفیع‌پور، ۱۹۹۷).

هابرماس نیز از کنش ارتباطی سخن می‌گوید که معرف روابط اجتماعی انسانها در عرصه عمومی است (پیوزی، ۲۰۱۱). ماکس وبر از کنشهای عقلانی و عاطفی انسانها یاد می‌کند. گیدنز در نظریه ساختاربندی بر این باور است که افراد فرهنگ و باورهای اجتماعی را می‌سازند اما همین فرهنگ و باورها هم اندیشه انسانها را شکل می‌دهند. یعنی نوعی رابطه تکوینی بین انسان و باورهای اجتماعی حاکم بر جامعه وجود دارد و هر دوی آنها بر کنشهای افراد مؤثرند (گیدنز، ۲۰۱۶). گافمن نیز معتقد است انسانها در محیط‌هایی که دیده نمی‌شوند خود واقعی خود را نشان می‌دهند؛ مثلاً در خانه و در محیط بیرون یا جامعه کنشهای متفاوتی دارند. ویژگی‌ای که گافمن از آن تحت عنوان کنشهای پشت صحنه و کنشهای جلوی صحنه یاد می‌کند (گافمن، ۲۰۲۱).

در جامعه‌شناسی بحث ارزشها و هنجارها و میزان توجه و عمل به آنها در قالب کنشهای فردی و جمعی همواره مهم بوده است. دورکیم نظم اجتماعی را بر مبنای پذیرش ارزشهای

عام جامعه می‌داند و ماکس وبر از عقلانیت معطوف به ارزش سخن می‌گوید و مارکس به تعارض ارزشی بین طبقات بالا و پایین جامعه اشاره دارد. لذا بحث ارزشها و کنشهایی که تحت تأثیر باور به ارزشها شکل می‌گیرد در تمامی جوامع دارای اهمیت است. عبدی‌نژاد (۲۰۲۱) معتقد است که اخلاق حرفه‌ای را می‌توان همان کنش خاصی دانست که از یک فرد در یک جایگاه خاص مورد انتظار است و ارزشها نیز جوهره باورهای اخلاقی هستند و به راهکارها یا نهادمندسازی اخلاق حرفه‌ای در قالب کنشها منجر می‌شوند. پرچمی (۲۰۲۱) بر اهمیت شکاف اجتماعی در کنشها تأکید دارد و معتقد است شکاف اجتماعی ریشه در ارزشها و منافع دارد بطوریکه مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر شکاف اجتماعی به ترتیب ارزشهای فرهنگی، اعتقادات مذهبی و ارزشهای سیاسی هستند و شکاف اجتماعی نیز خود باعث شکل‌گیری کنشهای اجتماعی جدید می‌شود. افشار (۲۰۲۱) معتقد است ارزشهای فردی بیشترین تأثیر را بر کنش افراد دارد، اگرچه ارزشهای فردی از طریق متغیرهای میانجی نگرش، تمایل و نیت بر کنشهای افراد مؤثر واقع می‌شود احساس ترس و نگرانی یا احساس طرد اجتماعی و عدم پذیرش می‌تواند در این زمینه نقش مهمی ایفا کند.

ملاقلی (۲۰۲۱) در تحقیق خود به این نتیجه می‌رسد که زنان تحت تأثیر عوامل مختلفی ناچار به انجام کنشهای خاصی می‌شوند. احساس ترس و نگرانی ناشی از ناامنی می‌تواند تحت تأثیر عوامل درون و بیرون خانه شکل بگیرد و زنانی که قربانی خشونت همسران خود واقع می‌شوند یا در بیرون خانه و محیط کار دچار فشارهای عصبی می‌شوند، رفتاری محتاطانه و مغایر با خواسته‌های خود بروز می‌دهند. برادران (۲۰۲۱) در نتیجه تحقیق خود به تفاوت فرهنگ طبقه بالای جامعه با طبقات متوسط و پایین جامعه اشاره می‌کند و حتی فرهنگ سیاسی این طبقات را متمایز می‌داند؛ بطوریکه فرهنگ طبقه بالای جامعه را تبعی - مشارکتی و فرهنگ طبقات متوسط و پایین را محدود- تبعی می‌نامد. این تفاوت در مناطق بالا و پایین شهر تهران در زمینه کنشهای اجتماعی زنان نیز دیده می‌شود. اسلینر (۲۰۰۲)

معتقد است که کنشهای اجتماعی تحت تأثیر رابطه مستقیم با ارزشهای فردی و جمعی هستند و اگر در جامعه‌ای ارزشهای مشترک وجود داشته باشد اعتماد شکل می‌گیرد.

در این تحقیق، برای تحلیل کنشهای زنان در شهر تهران به صورت خاص از نظریه فشار رابرت مرتون استفاده شده است. از نظر مرتون چهار نوع کنش در ارتباط با ارزشهای فردی و اجتماعی دارای اهمیت بوده و قابل تفکیک است که عبارت‌اند از: هم‌نوایی، نوآوری، شکل‌گرایی و بی‌هنجاری (گروثرز، ۱۹۹۹). ۱) هم‌نوایی: رایج‌ترین واکنش از سوی افراد است. بدون هم‌نوایی، ثبات و پیوستگی اکثریت جامعه تداوم نمی‌یابد. در واقع افراد هم‌نوای ارزشهای حاکم بر جامعه را قبول دارند و کنشهایی مطابق با آنها از خود نشان می‌دهند. ۲) نوآوری: از نظر مرتون نوآوران افرادی هستند که ارزشهای حاکم بر جامعه را قبول دارند اما کنشهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند. آنها سلاقی خود را اعمال می‌کنند و می‌توان گفت نسل جدید به نسبت نسل قدیم نوآور هستند و این نوع تفاوت‌های بین نسلی در طول زمانهای مختلف بارها دیده شده است. ۳) شکل‌گرایی: مرتون شکل‌گرایی را جایگزینی برای نوآوری می‌داند. از نظر او شکل‌گرایی نوعی واکنش به فشارها و تنش‌های اجتماعی است که در قالب آن فرد ارزش‌های نهادی جامعه را قبول ندارد اما سعی می‌کند کنشهایی مطابق با سایر افراد از خود نشان دهد. شکل‌گرایان ارزشها را زیر سؤال می‌برند اما یا از روی نیاز یا اجبار و به صورت ناچار تن به نوعی هم‌رنگی با سایر افراد جامعه می‌دهند. ۴) بی‌هنجاری: آنومیک‌بودن نوعی واکنش نامناسب است که در قالب آن افراد نه به ارزش‌های فرهنگی تقیدی دارند و نه با کنشهای نهادی و هنجاری هم‌نوایی می‌کنند. این نوع کنش عمدتاً در میان افرادی که به دفعات در دستیابی به هدف دچار شکست شده یا قابلیت لازم برای کسب اهداف مورد نظر جامعه را ندارند، ایجاد می‌شود. پیامد این امر، نفی و انکار ارزشها و کنشهای حاکم بر جامعه است. کسانی که در چنین وضعیتی قرار دارند به معنی واقعی از خود بیگانه‌اند. زیرا این افراد با وجود حضور در جامعه نسبت به اهداف و ارزش‌های آن تعهدی ندارند. این

افراد می‌توانند شامل کسانی باشند که از فرهنگ حاکم بر جامعه خود فاصله گرفته‌اند و آن را نامطلوب می‌دانند. ویژگی این نوع افراد در عدم پذیرش هم‌زمان ارزشها و کنشها است. برخی وضعیت جدید را طغیان علیه شرایط موجود می‌دانند که در آن فرد خود را با ارزشهای جامعه جدید همسو می‌کند (نخعی مقدم، ۲۰۲۱).

مسئله مورد تحقیق در این مقاله این است که آیا بین ارزشهای زنان و کنشهای آنان در سه منطقه مورد مطالعه در شهر تهران تعارضی وجود دارد؟ این تعارضها تحت تأثیر چه عواملی شکل گرفته است؟ و در نهایت تعارض بین ارزشها و کنشها خود را در قالب چه نوع کنشهایی نشان می‌دهد و بروز پیدا می‌کند؟

روش

رویکرد این تحقیق کمی با روش پیمایش و ابزار پرسشنامه است. جامعه آماری شامل زنان شاغل در سه منطقه تهران یعنی مناطق سه، هفت و نوزده بودند. هر منطقه به چهار بخش تقسیم شد و از هر بخش نمونه‌گیری به صورت تصادفی ساده انجام شد و حجم نمونه با فرمول کوکران ۳۸۴ نفر محاسبه شد. برای سهولت تقسیم‌بندی بین مناطق تعداد ۳۹۰ نفر در نظر گرفته شد تا از هر منطقه ۱۳۰ نفر انتخاب شود. ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از مقیاسهای تحقیق در جدول (۱) آمده است.

جدول (۱) ضریب آلفای به دست آمده برای هر یک از مقیاسهای تحقیق

مقیاسها	ضریب آلفای کرونباخ (α)
تبعیض جنسیتی	۰/۷۵۲
ترس و نگرانی	۰/۷۴۳
عدم پذیرش اجتماعی	۰/۷۳۷
دل‌بستگی به خانواده	۰/۷۵۴

ضریب آلفای کرونباخ (α)	مقیاسها
۰/۸۱۲	اعتقادات مذهبی
۰/۷۱۱	ارزشهای اخلاقی
۰/۷۶۷	کنشهای هم‌نویانه
۰/۷۲۹	کنشهای نوآورانه
۰/۷۷۱	کنشهای شکل‌گرایانه
۰/۸۱۳	کنشهای آنومیک
۰/۷۵۹	کنشهای اجتماعی زنان

همان‌طور که از جدول فوق مشخص است ضریب آلفای کرونباخ به دست آمده برای همه متغیرهای تحقیق بزرگ‌تر از ۰/۷ است که قابل قبول بوده و نشان‌دهنده همبستگی درونی بین گویه‌ها برای سنجش مفاهیم و مقیاسهای مورد نظر است.

یافته‌ها

بررسی گویه‌های سازنده شاخص کنش هم‌نویانه زنان

جدول (۲) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب گویه‌های سازنده کنش هم‌نویانه زنان

میزان					گویه	
اصلاً	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع	
۱۰۳	۱۷	۹	۱	۰	۱۳۰	منطقه F
۷۹/۲	۱۳/۲	۶/۹	۰/۷	۰	۱۰۰	% ۳
۱۲	۳۲	۲۷	۲۴	۳۵	۱۳۰	منطقه f
۹/۲	۲۴/۸	۲۰/۷	۱۸/۴	۲۶/۹	۱۰۰	% ۱۹
۱۵	۳۵	۲۹	۲۲	۲۹	۱۳۰	منطقه f
۱۱/۵	۲۶/۹	۲۲/۴	۱۶/۹	۲۲/۳	۱۰۰	% ۷

به‌عنوان یک زن مطابق ارزشهای جامعه خود عمل می‌کنم

میزان						گویه	
جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	اصلاً		
۱۳۰	۱	۸	۱۵	۶۷	۳۹	F	حتی اگر با مقرراتی مخالف باشم، در عمل به آن احترام می‌گذارم
۱۰۰	۰/۷	۶/۱	۱۱/۶	۵۱/۵	۳۰/۱	%	
۱۳۰	۲۹	۲۷	۳۵	۳۳	۶	F	
۱۰۰	۲۲/۵	۲۰/۷	۲۶/۹	۲۵/۳	۴/۶	%	
۱۳۰	۳۲	۲۵	۱۳	۴۳	۱۷	F	
۱۰۰	۲۴/۶	۱۹/۲	۱۰	۳۳/۲	۱۳	%	
۱۳۰	۳	۷	۳۴	۷۱	۱۵	F	برای من پایبندی به ارزشهای حاکم بر جامعه مهم است
۱۰۰	۲/۳	۵/۳	۲۶/۱	۵۴/۶	۱۱/۵	%	
۱۳۰	۳۵	۲۴	۵۳	۱۳	۵	F	
۱۰۰	۲۶/۹	۱۸/۴	۴۰/۷	۱۰/۲	۳/۸	%	
۱۳۰	۱۴	۲۴	۵۷	۲۳	۱۲	F	
۱۰۰	۱۰/۷	۱۸/۴	۴۳/۸	۱۷/۶	۹/۵	%	
۱۳۰	۲۵	۵	۲۳	۲۴	۵۳	F	معتقدم مجریان قوانین دارای صلاحیت لازم در این زمینه هستند
۱۰۰	۱۹/۲	۳/۸	۱۷/۶	۱۸/۴	۴۰/۷	%	
۱۳۰	۲۲	۱۴	۵۷	۲۴	۱۳	F	
۱۰۰	۱۶/۹	۱۰/۷	۴۳/۸	۱۸/۴	۱۰/۲	%	
۱۳۰	۱۴	۱۰	۵۰	۳۵	۲۱	F	
۱۰۰	۱۰/۷	۷/۷	۳۸/۴	۲۶/۹	۱۶/۳	%	
۱۳۰	۱۵	۱۲	۲۲	۳۸	۴۳	F	سعی می‌کنم رعایت قوانین را به دیگر افراد نیز متذکر شوم
۱۰۰	۱۱/۵	۹/۲	۱۶/۹	۲۹/۳	۳۳/۱	%	
۱۳۰	۲۷	۳۲	۴۲	۱۶	۱۳	F	
۱۰۰	۲۰/۶	۲۴/۶	۳۲/۳	۱۲/۳	۱۰/۲	%	
۱۳۰	۲۳	۳۲	۲۲	۲۹	۲۴	F	
۱۰۰	۱۷/۶	۲۴/۶	۱۶/۹	۲۲/۵	۱۸/۴	%	

- بررسی گویه های سازنده شاخص کنش نوآورانه زنان

جدول (۳) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب گویه های سازنده کنش نوآورانه زنان

میزان						گویه	
جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	اصلاً		
۱۳۰	۳۱	۹	۶۴	۱۴	۱۲	F	منطقه ۳ در هر شرایطی ناچارم رفتارهایی مطابق ارزشهای جامعه داشته باشم
۱۰۰	۲۳/۸	۶/۹	۴۹/۲	۱۰/۷	۹/۲	%	
۱۳۰	۲۴	۱۵	۱۲	۱۵	۶۴	F	
۱۰۰	۱۸/۴	۱۱/۵	۹/۲	۱۱/۵	۴۹/۲	%	
۱۳۰	۲۸	۱۱	۱۷	۳۲	۴۲	F	
۱۰۰	۲۱/۵	۸/۴	۱۳/۱	۲۴/۶	۳۲/۳	%	
۱۳۰	۰	۶۸	۳۳	۲۵	۴	F	
۱۰۰	۰	۵۲/۳	۲۵/۳	۱۹/۲	۳/۲	%	
۱۳۰	۲۱	۱۱	۹۳	۳	۲	F	
۱۰۰	۱۶/۳	۸/۴	۷۱/۵	۲/۳	۱/۵	%	
۱۳۰	۳۷	۳۳	۱۵	۳۵	۱۰	F	
۱۰۰	۲۸/۴	۲۵/۳	۱۱/۵	۲۷/۱	۷/۷	%	
۱۳۰	۲۸	۳۳	۲۶	۱۲	۳۱	F	منطقه ۳ در رفتار خود شرایط و موقعیت را در نظر می گیرم و در هر موقعیت رفتار متفاوتی دارم
۱۰۰	۲۱/۵	۲۴/۳	۱۸	۹/۲	۲۷	%	
۱۳۰	۵	۱۲	۷	۴۲	۶۴	F	
۱۰۰	۳/۸	۹/۲	۵/۴	۳۲/۳	۴۹/۳	%	
۱۳۰	۷	۵	۶۴	۱۲	۴۲	F	
۱۰۰	۵/۴	۳/۸	۴۹/۳	۹/۲	۳۲/۳	%	

میزان						گویه		
جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	اصلاً			
۱۳۰	۱۱	۱۷	۱۵	۱۲	۷۵	F	منطقه	برای رفتار خود احترام قائلم هرچند برای دیگران خوشایند نباشد
۱۰۰	۸/۴	۱۳/۹	۱۱/۵	۹/۲	۵۷	%	۳	
۱۳۰	۱۷	۴۳	۵۹	۹	۲	F	منطقه	
۱۰۰	۱۳	۳۳/۱	۴۵/۳	۷/۱	۱/۵	%	۱۹	
۱۳۰	۱۳	۱۵	۱۷	۴۳	۴۲	F	منطقه	
۱۰۰	۱۰	۱۱/۵	۱۳/۱	۳۳/۱	۳۲/۳	%	۷	
۱۳۰	۴۳	۴۲	۱۷	۱۵	۱۳	F	منطقه	
۱۰۰	۳۳/۱	۳۲/۳	۱۳/۱	۱۱/۵	۱۰	%	۳	
۱۳۰	۱۳	۴۲	۱۵	۱۷	۴۳	F	منطقه	
۱۰۰	۱۰/۱	۳۲/۳	۱۱/۴	۱۳/۱	۳۳/۱	%	۱۹	
۱۳۰	۱۲	۱۲	۵۱	۳۱	۲۴	F	منطقه	
۱۰۰	۹/۲	۹/۲	۳۹/۴	۲۳/۸	۱۸/۴	%	۷	

- بررسی گویه‌های سازنده شاخص کنش شکل‌گرایانه زنان:

جدول (۴) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب گویه‌های سازنده شاخص کنش شکل‌گرایانه

زنان

میزان						گویه		
جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	اصلاً			
۱۳۰	۶۴	۲۲	۱۸	۲۰	۶	F	منطقه	اغلب مطابق شرایط روز عمل می‌کنم اگرچه از نظر تفکر خودم درست نباشد
۱۰۰	۷۰/۴	۱۰/۴	۴/۸	۱۲	۲/۴	%	۳	
۱۳۰	۱۳	۴۲	۱۵	۱۷	۴۳	F	منطقه	
۱۰۰	۱۰/۱	۳۲/۳	۱۱/۴	۱۳/۱	۳۳/۱	%	۱۹	
۱۳۰	۴۰	۳۵	۱۰	۲۱	۲۴	F	منطقه	
۱۰۰	۳۰/۷	۲۶/۹	۷/۶	۱۶/۴	۱۸/۴	%	۷	

Sociological explanation of women's values and actions...

میزان						گویه	
جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	اصلاً		
۱۳۰	۶۴	۱۸	۲۰	۲۲	۶	F	منطقه ۳ به نظر من زندگی بر اساس ارزشهای واقعی هر فرد ممکن نیست
۱۰۰	۷۰/۴	۴/۸	۱۲	۱۰/۴	۲/۴	%	
۱۳۰	۱۳	۱۵	۱۷	۴۲	۴۳	F	
۱۰۰	۱۰/۱	۱۱/۴	۱۳/۱	۳۲/۳	۳۳/۱	%	
۱۳۰	۴۳	۳۲	۱۶	۲۳	۱۶	F	
۱۰۰	۳۳	۲۴/۶	۱۲/۳	۱۷/۶	۱۲/۳	%	
۱۳۰	۲۰	۲۸	۴۹	۱۳	۲۰	F	منطقه ۳ در بسیاری موارد خود را از شادی دیگران شاد و از غم دیگران غمگین نشان می‌دهم
۱۰۰	۱۵/۳	۲۱/۸	۳۷/۶	۱۰	۱۵/۳	%	
۲۵۰	۱۶	۴۳	۳۲	۱۶	۲۳	F	
۱۰۰	۱۲/۳	۳۳	۲۴/۶	۱۲/۳	۱۷/۶	%	
۱۳۰	۱۷	۱۳	۴۳	۱۵	۴۲	F	
۱۰۰	۱۳/۱	۱۰/۱	۳۳/۱	۱۱/۴	۳۲/۳	%	
۱۳۰	۳۱	۵۲	۳۱	۴	۱۲	F	منطقه ۳ تصمیمات من با ارزشهای خودم رابطه نزدیکی دارد اما در این مورد ملاحظاتی دارم
۱۰۰	۲۳/۸	۴۰	۲۳/۸	۳/۲	۹/۲	%	
۱۳۰	۶	۳۱	۴۴	۲۴	۲۵	F	
۱۰۰	۴/۶	۲۳/۸	۳۳/۸	۱۸/۴	۱۹/۴	%	
۱۳۰	۵۲	۳۱	۳۱	۱۲	۴	F	
۱۰۰	۴۰	۲۳/۸	۲۳/۸	۹/۲	۳/۲	%	
۱۳۰	۱۸	۶۹	۲۳	۱۵	۵	F	منطقه ۳ سعی می‌کنم خودم را با دیگران همسو نشان دهم اگرچه ارزشهایی متفاوت با آنها دارم
۱۰۰	۱۳/۸	۵۳/۳	۱۷/۶	۱۱/۵	۳/۸	%	
۱۳۰	۱۹	۱۲	۱۶	۳۹	۴۴	F	
۱۰۰	۱۴/۶	۹/۲	۱۲/۳	۳۰	۳۳/۸	%	
۱۳۰	۵	۲۳	۶۹	۱۵	۱۸	F	
۱۰۰	۳/۸	۱۷/۶	۵۳/۳	۱۱/۵	۱۳/۸	%	

- بررسی گویه‌های سازنده شاخص کنش آنومیک زنان

جدول (۵) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب گویه‌های سازنده کنش آنومیک زنان

میزان						گویه	
جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	اصلاً		
۱۳۰	۵۲	۱۳	۱۶	۲۶	۲۳	f	در صورتی که به نظر خودم مقررات نادرستی در جامعه حاکم باشد از آن تبعیت نمی‌کنم
۱۰۰	۴۰	۱۰	۱۲/۳	۲۰/۱	۱۷/۶	%	
۱۳۰	۲	۱۲	۳۶	۱۷	۶۳	f	
۱۰۰	۱/۵	۹/۲	۲۷/۷	۱۳/۲	۴۸/۴	%	
۱۳۰	۲۵	۲۳	۲۵	۳۲	۲۵	f	
۱۰۰	۱۹/۲	۱۷/۶	۱۹/۲	۲۴/۶	۱۹/۲	%	
۱۳۰	۶۳	۳۶	۱۷	۱۲	۲	f	
۱۰۰	۴۸/۴	۲۷/۷	۱۳/۲	۹/۲	۱/۵	%	
۲۵۰	۲۵	۲۵	۲۵	۲۳	۳۲	f	
۱۰۰	۱۹/۲	۱۹/۲	۱۹/۲	۱۷/۶	۲۴/۶	%	
۱۳۰	۴۳	۱۴	۱۲	۳۹	۲۲	f	
۱۰۰	۳۳	۱۰/۷	۹/۲	۳۰/۲	۱۶/۹	%	
۱۳۰	۰	۱۶	۲۳	۴۶	۴۵	f	اگر لازم ببینم به هر طریق ممکن سعی می‌کنم افراد را از تبعیت کورکورانه منع کنم
۱۰۰	۰	۱۲/۵	۱۷/۶	۳۵/۳	۳۴/۶	%	
۱۳۰	۵۱	۳۲	۱۲	۷	۲۸	f	
۱۰۰	۳۹/۲	۲۴/۶	۹/۲	۵/۳	۲۱/۵	%	
۱۳۰	۳۶	۶۳	۱۲	۱۷	۲	f	
۱۰۰	۲۷/۷	۴۸/۴	۹/۲	۱۳/۲	۱/۵	%	

Sociological explanation of women's values and actions...

میزان						گویه	
جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	اصلاً		
۱۳۰	۴۶	۴۳	۲۲	۱۲	۷	F	از کسانی که پایبند به ارزشهای خود نیستند و به آنها عمل نمی کنند دوری می کنم
۱۰۰	۳۵/۴	۳۳/۲	۱۶/۹	۹/۲	۵/۳	% ۳	
۱۳۰	۲۸	۵۱	۳۲	۷	۱۲	f	
۱۰۰	۲۱/۵	۳۹/۲	۲۴/۶	۵/۳	۹/۲	% ۱۹	
۱۳۰	۲۱	۳۴	۴۳	۱۳	۱۹	f	
۱۰۰	۱۶/۲	۲۶	۳۳/۲	۱۰	۱۴/۶	% ۷	
۱۳۰	۶۳	۳۶	۱۷	۲	۱۲	f	معتقدم باید با ارزشهای موجود جامعه که مورد تأییدم نیست مخالفت کرد
۱۰۰	۴۸/۴	۲۷/۷	۱۳/۲	۱/۵	۹/۲	% ۳	
۱۳۰	۶	۱۰	۱۹	۳۲	۶۳	f	
۱۰۰	۴/۶	۷/۸	۱۴/۶	۲۴/۶	۴۸/۴	% ۱۹	
۱۳۰	۳۴	۴۳	۲۱	۱۹	۱۳	f	
۱۰۰	۲۶	۳۳/۲	۱۶/۲	۱۴/۶	۱۰	% ۷	

به منظور بررسی نرمال بودن توزیع داده های مربوط به متغیرهای تحقیق از آزمون کولموگروف- اسمیرنوف استفاده شد؛ که نتایج آن در جدول زیر آمده است.

جدول (۶) نیکویی برازش متغیرهای مکنون بر اساس آزمون کولموگروف- اسمیرنوف

متغیر	تبعیض جنسیتی	احساس نگرانی	پذیرش اجتماعی	دل بستگی به خانواده	اعتقادات مذهبی	ارزشهای اخلاقی	کنشهای زنان
Z	۱/۶۹۸	۱/۲۸۶	۰/۸۹۴	۱/۳۱۰	۲/۴۸۵	۱/۷۹۹	۱/۲۰۱
P	۰/۰۶۳	۰/۲۳۱	۰/۰۷۱	۰/۰۸۲	۰/۱۲	۰/۰۹۸	۰/۰۸۸

همان طور که در جدول آمده است سطح معنی داری همه متغیرهای تحقیق بزرگ تر از ۰/۰۵ است؛ و توزیع داده های مربوط به متغیرها تفاوت معناداری با توزیع نرمال ندارد.

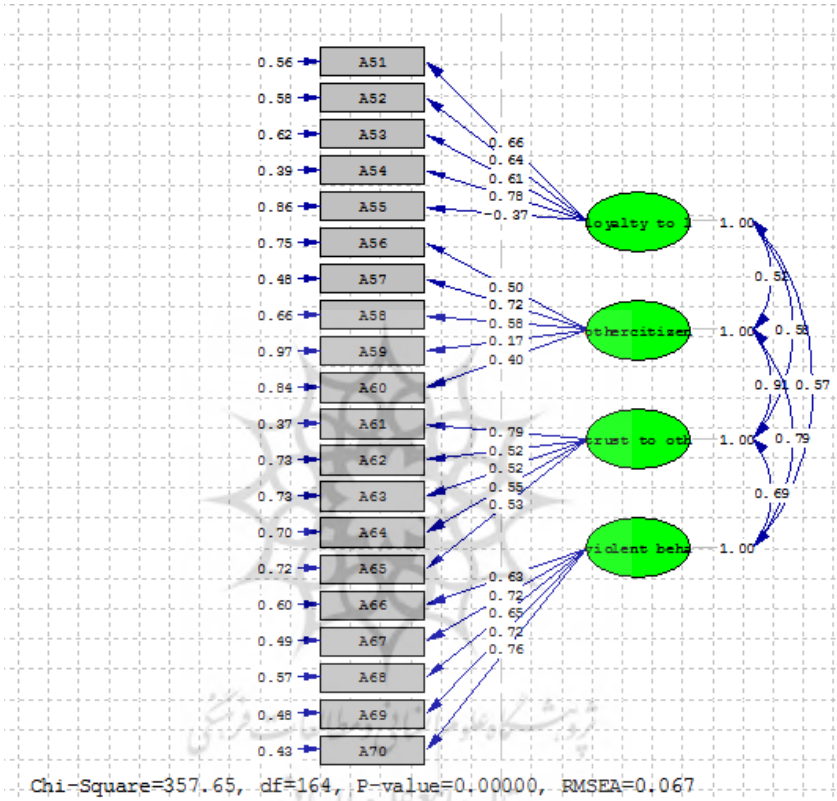
جدول (۷) شاخصهای برازش مؤلفه‌های کنشهای اجتماعی زنان

مقدار	آماره
۳۵۷/۶۷	Chi-Square
۱۶۴	Df
۲/۸۳	Chi-Square/ Df
۰/۰۶۹	RMSEA
۰/۹۳	GFI
۰/۹۵	AGFI
۰/۹۳	CFI
۰/۹۱	NFI
۰/۰۴۸	RMR

با توجه به خروجی لیزرل که در جدول (۷) ارائه شده، مقدار $2X/df$ محاسبه شده $۲/۸۳$ است، وجود $df/2X$ کوچک‌تر از ۳ نشان می‌دهد که برازش مدل مطلوب است. ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب (RMSEA) کمتر از ۰.۰۸ و برابر ۰.۰۶۹ است. میزان مؤلفه‌های GFI و AGFI و CFI و NFI نیز بالاتر از ۰.۹ و به ترتیب برابر ۰.۹۳ و ۰.۹۵ و ۰.۹۳ و ۰.۹۱ است. مقدار RMR نیز کمتر از ۰.۰۵۰ و برابر با ۰.۰۴۸ است، با توجه به خروجی نرم‌افزار لیزرل می‌توان گفت معرفهای گزینش شده برای سنجش مؤلفه‌های کنشهای اجتماعی زنان از اعتبار لازم برخوردار هستند.

بررسی اعتبار گویه‌های مؤلفه‌های کنشهای اجتماعی زنان

شکل (۱) نمودار خروجی لیزرل برای تحلیل تأییدی مؤلفه‌های کنشهای اجتماعی زنان

یافته‌ها

نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق نشان می‌دهد که ارزشهای زنان می‌تواند عامل مهمی در کنشهای آنان باشد، اما در سه منطقه مورد مطالعه شهر تهران میزان تأثیرگذاری ارزشها بر کنشهای زنان تفاوت دارد. در فرضیه نخست تبعیض جنسیتی به‌عنوان یک متغیر مستقل بر کنشهای زنان تأثیر داشت، اما این تأثیر تنها در منطقه هفت تهران معنادار بود. اگر این منطقه را با تساهل شامل زنان طبقه متوسط جامعه بدانیم، می‌توان گفت این تأثیرگذاری در بین زنان طبقه متوسط جامعه که عمدتاً زنان تحصیل کرده با درآمد متوسط هستند، بیشتر نمایان است. یعنی آنها با احساس تبعیض جنسیتی کنشهایی دارند تا موقعیت اجتماعی و اقتصادی خود را در شرایط موجود حفظ کنند. به عبارت ساده‌تر ممکن است زنان ارزشهای خاص خود را داشته باشند اما ناچارند خود را با شرایط اجتماعی منطبق کنند و طبق نظریه مرتون در زمره شکل‌گرایان قرار گیرند یا طبق نظریه آجیل پارسونز خود را با اهداف جامعه و شیوه‌های رایج آن منطبق کنند و آن‌گونه که گافمن می‌گوید بازیگران خوبی در جلوی صحنه باشند. در فرضیه دوم متغیر احساس ترس و نگرانی به‌عنوان یک عامل تأثیرگذار بر مخفی‌نگه‌داشتن ارزشهای زنان مطرح شده است. این عامل در نتیجه تحقیق ملاقلی (۲۰۲۱) با عنوان نگرانی ناشی از احساس ناامنی ذکر شده که به آن اشاره شد. ترس و نگرانی ارزش نیست بلکه عاملی است که باعث می‌شود افراد (و در این مطالعه به‌طور خاص زنان) ارزشهای واقعی خود را پنهان نگه دارند و کنشهایی متفاوت از ارزشهای واقعی خود بروز دهند لذا تأثیر این عامل نیز بر کنشهای زنان مورد بررسی قرار گرفت. در منطقه مرفه شهر تهران رابطه‌ای بین این دو متغیر اثبات نشد. به‌عبارت‌دیگر زنان طبقه مرفه جامعه لزومی نمی‌بینند تا کنشهایی مخالف ارزشهای خود داشته باشند. آنها احساس ترس و نگرانی زیادی ندارند و با خطراتی مانند از دست دادن شغل یا مواجه شدن با مشکلات مالی شدید روبرو

نیستند. در ضمن این امکان را دارند که امنیت شخصی خود را تا حد امکان حفظ و شرایط آن را فراهم کنند. زنانی که از اتومبیل‌های شخصی خود استفاده می‌کنند و انواع وسایل برای حفاظت از خود و محیط زندگی خویش را در اختیار دارند، اما در دو منطقه دیگر چنین نیست. آنها ترس و نگرانی را نوعی تهدید تلقی می‌کنند که می‌تواند باعث به وجود آمدن مشکلاتی واقعی برای آنها بشود. لذا ناچارند کنشهایی هم‌نویانه داشته باشند و این نوع کنشها را سپری برای محافظت خود در برابر تهدیدات بیرونی می‌دانند.

فرضیه سوم به رابطه متغیر پذیرش اجتماعی با کنشهای زنان مربوط می‌شود. اگرچه در هر سه منطقه این رابطه معنادار بود اما در بین زنان طبقه متوسط جامعه این رابطه قوی‌تر و با شدت بیشتری احساس می‌شود. پذیرش اجتماعی به معنای این است که زنان احساس کنند در تصمیم‌گیریهای مختلف نظرات آنها نیز ملاک عمل قرار می‌گیرد که این احساس در حد مطلوب نبود.

در فرضیه چهارم رابطه بین دل‌بستگی به خانواده و کنشهای اجتماعی زنان مطرح شده است. دل‌بستگی به خانواده در ادبیات غربی چندان موضوع مهمی تلقی نمی‌شود اما در کشور ما از اهمیت زیادی برخوردار است. در واقع دل‌بستگی به خانواده در مرز بین فردگرایی و جمع‌گرایی قرار دارد. زنان نمی‌توانند خود را جدای از خانواده تصور کنند و مشکلات و مسائل خانواده بخشی از درگیریهای ذهنی آنان است. طبق نظریه امتداد، زنان هنگامی که وارد محیط کار خود می‌شوند بازهم نگران فرزندان و پدر و مادر خویش هستند و اگر آنها درگیر شرایط خاصی مانند بیماری باشند این موضوع به شدت بر کنشهای آنان تأثیرگذار است.

در توضیح باید گفت معنای سخن این نیست که برای مردان بیماری عضوی از خانواده مهم نیست اما زنان تمامی احساسات خانوادگی خود را در محیط بیرونی حفظ می‌کنند. درحالی‌که مردان در محیط کار کمتر به خانواده فکر می‌کنند و بیشتر متمرکز بر انجام کارهای

شغلی خود هستند. دل‌بستگی به خانواده در بین زنان طبقه بالای جامعه تأثیر کمتری بر کنشهای آنان دارد زیرا از امکانات بیشتری برای مراقبت از فرزندان یا والدین سالمند خود برخوردارند؛ درحالی‌که در سایر طبقات این وظیفه عملاً بر عهده مادر یا دختر است و اگر در این مورد کوتاهی به عمل آید آنان مقصر شناخته می‌شوند.

در فرضیه پنجم رابطه بین اعتقادات مذهبی و کنشهای اجتماعی زنان مورد بحث قرار گرفته است. در طبقات بالای جامعه باورهای دینی زنان نقش تعیین‌کننده‌ای در کنشهای اجتماعی آنان ندارد چراکه بیش از آنکه تحت تأثیر اعتقادات مذهبی باشند بر رفتار عقلانی تأکید دارند؛ درحالی‌که در طبقات پایین جامعه وضعیت کاملاً برعکس است و اعتقادات مذهبی عامل تعیین‌کننده‌ای در کنش اجتماعی زنان است. زنانی که معتقد به ارزشهای دینی هستند گاه از پذیرش یک شغل حتی با درآمد بالا امتناع می‌کنند و حاضر نیستند این ارزشها را فدای منافع مالی یا نیازهای خود بکنند. ما نهایتاً معتقد است جایگاه اجتماعی افراد بر باورهای آنان تأثیر دارد و افراد طبقات پایین جامعه همواره خواستار تغییر و افراد طبقات بالای جامعه خواستار ثبات هستند. می‌توان گفت اعتقادات مذهبی بر طیف وسیعی از کنشهای زنان تأثیرگذار است. زنان محجبه‌ای که ممکن است در محیطی قرار گیرند که سایر زنان اعتقاد چندانی به حجاب نداشته باشند اما آنها ارزشهای خود را مقدم بر شرایط موجود می‌دانند هرچند با نوعی کم‌توجهی یا بی‌مهری مواجه شوند.

در کشور ما همچنان ارزشهای دینی از اهمیت زیادی برخوردار است. اگرچه در گذار از جامعه سنتی به مدرن همواره به تضعیف آنها اشاره می‌شود اما جامعه ایران را نه می‌توان جامعه‌ای سنتی دانست و نه آن را با تعریف غربی مدرن تلقی کرد. در این جامعه تنوع ارزشهای زنان کاملاً نمایان است و می‌توان گفت در برخی موارد زنان این ارزشها را مربوط به گذشته می‌دانند و در برخی گروهها پایبندی به ارزشهای دینی اصلی انکارناپذیر و دائمی است که در هر شرایطی باید حفظ شود.

در فرضیه ششم به رابطه بین ارزشهای اخلاقی و کنشهای اجتماعی زنان پرداخته شده است. در منطقه مرفه شهر ارزشهای اخلاقی باعث می‌شود زنان کنشهای اجتماعی بیشتری از خود نشان دهند، زیرا دایره موضوعات اخلاقی بسیار فراتر از اعتقادات مذهبی است. اگرچه اخلاق جوهره دین است، اما در تعاریف امروزی اخلاق می‌تواند پدیده‌ای مستقل از دین باشد یعنی افراد بدون اعتقادات دینی هم می‌توانند پایبند به مسائل اخلاقی باشند که نمونه‌های فراوانی از آنها را در جوامع غربی یا حتی جوامعی که معتقد به دین خاصی نیستند مشاهده می‌کنیم. از سوی دیگر پایبندی به اخلاق می‌تواند به عاملی برای محدود کردن کنشهای زنان نیز تبدیل شود. با تأیید این فرضیه به این نتیجه رسیدیم که زنان در مناطق پایین‌تر محدودیتهای بیشتری برای خود قائل هستند و ارزشهای اخلاقی برای آنان حدود مرزهایی را تعیین می‌کند. اینکه زنان معتقد باشند وظیفه اصلی آنان همسرداری یا تربیت فرزند و حفظ کیان خانواده است می‌تواند باوری اخلاقی یا دینی باشد. در آزمون فرضیات مشاهده شد که در طبقات پایین باورهای اخلاقی عمدتاً نقش کاهشی در کنشها را ایفا می‌کند؛ درحالی‌که در طبقات بالا این عامل در زنان بیشتر آنان را وادار می‌کند تا در عرصه‌های اجتماعی فعالیت داشته باشند و در واقع به دنبال آن هستند تا تأثیر بیشتری بر جامعه بگذارند و آن را نوعی مسئولیت اخلاقی می‌دانند.

در مورد رابطه بین سن و گرایش به کنش اجتماعی زنان، نتایج حاصل از آزمون کی دو (۶.۳۳۹ =) در سطح معناداری ($P = 0/75$) نشان داد میزان گرایش به نقش اجتماعی در بین زنان با سنین مختلف متفاوت نیست. به عبارت دیگر بین سن و گرایش به کنش اجتماعی رابطه معناداری وجود ندارد.

بررسی رابطه بین وضعیت تأهل زنان و کنشهای اجتماعی آنان با نتایج حاصل از آزمون کی دو (۱.۲۸۰ =) در سطح معناداری ($P = 0/65$) نشان داد بین وضعیت تأهل و گرایش به نقش اجتماعی رابطه معناداری وجود ندارد.

در مورد تحصیلات زنان، نتایج حاصل از آزمون کی دو ($P = 0.190$) در سطح معناداری ($P = 0.00$) نشان داد میزان گرایش به نقشهای اجتماعی در بین زنان با تحصیلات مختلف متفاوت است. همبستگی ($Kendall\ tau\ C = 0.162$) نشان داد که اگر چه سطح تحصیلات زنان بیشتر می شود، گرایش آنها به نقش اجتماعی با شدت ضعیفی افزایش پیدا می کند.

در مورد مدت اقامت در تهران، نتایج آزمون کی دو ($P = 0.778$) در سطح معناداری ($P = 0.00$) نشان داد میزان گرایش به نقش اجتماعی در بین زنان با مدت اقامت مختلف تفاوت است. همبستگی ($Kendall\ tau\ C = 0.155$) نشان می دهد که چه مدت اقامت زنان بیشتر می شود، گرایش آنها به کنش اجتماعی شدت ضعیفی افزایش پیدا می کند.

در مورد رابطه بین قومیت، نژاد و مذهب و گرایش به کنش اجتماعی، نتایج حاصل از آزمون کی دو ($P = 0.297$) در سطح معناداری ($P = 0.00$) نشان داد که میزان گرایش به نقش اجتماعی در بین زنان با اقلیتهای قومی و نژادی مختلف متفاوت است. همبستگی ($Cramer\ V = 0.292$) نشان داد شدت رابطه بین قومیت، نژاد و مذهب و گرایش به نقش اجتماعی در حد ضعیفی است. بطوریکه میزان گرایش به نقش اجتماعی در بین اقلیتهای قومی و نژادی و مذهبی بیشتر است.

در مورد تأثیر عضویت زنان در نهادهای مختلف اجتماعی، نتایج آزمون کی دو ($P = 0.695$) در سطح معناداری ($P = 0.00$) نشان داد میزان گرایش به کنش اجتماعی زنان با عضویتهای مختلف متفاوت است. همبستگی ($Cramer\ V = 0.254$) نشان داد که مدت رابطه بین عضویت زنان در انجمنها و شوراهای و گرایش به کنش اجتماعی زنان در حد ضعیفی است.

بحث

واقعیت این است که بسیاری از زنان در زندگی اجتماعی خویش دارای کنشهایی هستند که مطابق ارزشهایشان نیست. آنها به دلایل مختلف از خود کنشهایی بروز می‌دهند که قلمبایل به آن نیستند. ابتدا در مورد ارزشها بحث شد و اینکه چه عواملی روی ارزشهای زنان تأثیر می‌گذارد. ارزشها اگرچه اموری ثابت فرض می‌شوند اما در طول زمان دچار تغییر می‌شوند و حتی در یک لحظه و با یک اتفاق فردی ارزشهای قبلی خود را با ارزشهای جدید جایگزین می‌کند. بنابراین ارزشها هم مانند فرهنگ اگرچه اموری ثابت هستند اما متغیرند.

در نظریه ساختاربندی گیدنز دو عامل مهم عاملیت و ساختار دارای رابطه دیالکتیکی هستند. به عقیده او افراد، فرهنگ را می‌سازند اما همین فرهنگ و باورها هم اندیشه انسانها را شکل می‌دهند یعنی نوعی رابطه تکوینی بین افراد و باورهای فرهنگی حاکم بر جامعه آنها وجود دارد و هر دوی آنها بر کنشهای افراد مؤثرند. به عقیده گافمن انسانها در محیطهایی که دیده نمی‌شوند خود واقعی خود را نشان می‌دهند؛ مثلاً در خانه که دور از چشم مردم است به‌گونه‌ای عمل می‌کنند و در محیط بیرونی یا جامعه کنشهای دیگری دارند چیزی که گافمن از آن تحت عنوان کنشهای پشت صحنه و کنشهای جلوی صحنه یاد می‌کند. درواقع این پدیده می‌تواند از روی ریاکاری باشد یا اینکه فرد برای زندگی کردن در جامعه و کسب درآمد ناچار است خود را هم‌رنگ با دیگران نشان دهد. در تحلیل کنشهای زنان با مطالعه سه منطقه تهران به شش عامل کلیدی و مهم رسیدیم. نخست اینکه اگر زنان احساس تبعیض جنسیتی بکنند ممکن است دیگر پایبند به ارزشهای خود باقی نمانند. درواقع احساس تبعیض جنسیتی زنان را دچار سرخوردگی می‌کند و احساس می‌کنند زنان دیگری با ارزشهایی متفاوت از آنان، موفق‌ترند. عامل دیگر عدم پذیرش اجتماعی بود. وقتی زنان احساس می‌کنند با ارزشهایی که دارند نمی‌توانند در جمعهای مختلف فعالیت داشته باشند و اصولاً

فردی طردشده محسوب می‌شوند برخی از آنان سعی می‌کنند خود را با ارزشهای جمعی هماهنگ کنند تا بتوانند مشارکت مؤثری داشته باشند. عامل دیگر افول ارزشهای اخلاقی بود. مفهوم نجابت و درستکاری و موفقیت در قالب ارزشهای اخلاقی تعریف می‌شود و اگر این ارزشها تضعیف شوند کنشهای زنان نیز دچار تحول می‌شود. عامل بعدی ضعف اعتقادات مذهبی بود. همواره دین‌داری در جامعه ما به‌عنوان یک پدیده مثبت مورد توجه بوده و حتی دین‌داران از گروههای مرجع جامعه محسوب می‌شدند. آنچه روی داده تحول در ماهیت دین نیست بلکه مشاهده تخلفات برخی، هرچند قلیل، از دین‌داران ظاهری، نوعی بدبینی را در آحاد جامعه و از جمله زنان ایجاد کرده است.

عامل دیگر احساس ترس و نگرانی بود. زنان در بسیاری موارد چنین احساسی دارند؛ به‌ویژه در برخی محیطهای خاص مانند نقاط خلوت و تاریک. اما مسئله محدود به این مکانها نیست آنها حتی در محیطهای اداری و شغلی خود نیز چنین احساسی دارند. اگرچه این احساس شامل تمامی زنان نمی‌شود اما در محیطهای رسمی نیز گاه حتی افرادی که ظاهراً مذهبی هستند مزاحمتهایی را برای آنها ایجاد می‌کنند و حتی در محیط خانه نیز نسبت به زندگی مشترک خود احساس نگرانی دارند. این احساس ارزشهای زنان را تغییر می‌دهد و آنها باور می‌کنند که نمی‌توانند به گفته‌های افراد دیگر اعتماد داشته باشند. کم نیستند زنانی که طلاق گرفته‌اند اما از ترس مزاحمتهای احتمالی و حتی برخوردهای نامناسب همکاران هم‌جنس خود همچنان خود را متأهل نشان می‌دهند تا آسیب نبینند.

سرانجام دل‌بستگی به خانواده نیز به‌عنوان یک عامل مهم می‌تواند در این مورد تأثیرگذار باشد. دل‌بستگی به خانواده را در زنان ایرانی بیشتر مشاهده می‌کنیم که مقصود از آن حالتی بین جمع‌گرایی و فردگرایی است. در دل‌بستگی نسبت به خانواده، مادر خود را فدای منافع فرزندان خود و در حالتی کلی‌تر فدای منافع خانوادگی خود می‌کند اما منافع اجتماعی برای آنان درجه اهمیت پایینی پیدا می‌کند. دورکیم بر این باور بود که جامعه زمانی مدرن می‌شود

که اعتماد تعمیم یافته در آن رشد کند درحالی که نتایج تحقیق نشان می دهد زنان ساکن در این سه منطقه بیشترین میزان اعتماد را به اعضای خانواده خود دارند؛ یعنی نوعی اعتماد درون گروهی قوی در مقابل اعتماد برون گروهی ضعیف وجود دارد. در این حالت کنشهای زنان بیش از آنکه متأثر از ارزشهای جمعی باشد متمایل به ارزشهای خانوادگی است.

طبق نظریه امتداد زنان حتی در زمانی که در محل کار خود هستند باز هم نگران شرایط خانواده خود هستند. کم نیستند زنانی که در طول ساعتهای اداری بارها و بارها با مادر یا خواهر خود تماس می گیرند و از احوال کودک بیمار خود جويا می شوند و دغدغه زندگی خانوادگی آنان تا محل کار امتداد می یابد. اگرچه اصل دوست داشتن خانواده امری مثبت است اما در مورد زنان شاغل گاه همین ارزش مثبت به کنشهای نامطلوب تبدیل می شود و مدیران بسیاری از ادارات و شرکتها ترجیح می دهند از کارمندان مرد استفاده کنند.

برای درک کنشهای زنان از نظریه فشار اجتماعی رابرت مرتون در چارچوب نظری تحقیق بهره بردیم. مرتون در زمره جامعه شناسان پوزیتیویست است که می توان او را متعلق به پارادایم واقعیت اجتماعی (تعریف اجتماعی) دانست و از آنجاکه روش تحقیق این پژوهش نیز کمی است، دیدگاههای مرتون با روش کمی تطابق دارد. مرتون در تقسیم بندی چهارگانه خود که بر مبنای دو متغیر ارزش و کنش انجام شده است، افراد را در چهار گروه تقسیم بندی می کند و آنان را هم نوایان، نوآوران، شکل گرایان و آنومیکها می نامد. از این جهت چارچوب نظری تحقیق بر اساس همین دیدگاه می تواند معرف کنشهای زنان باشد. زنان هم نو، هم ارزشهای حاکم بر جامعه را قبول دارند و هم کنشهایی مطابق آن انجام می دهند. زنانی که به عنوان مثال به حجاب باور دارند و در عمل نیز آن را رعایت می کنند. گروه دوم زنان اگرچه ارزشهای حاکم بر جامعه را قبول دارند اما با شیوه های انجام آن مخالفند و در واقع به نوعی نوآوری در کنشها اعتقاد دارند. نسل جدید زنان را می توان نسبت به گذشته نسل نوآور نامید. مثلا آنان به ارزش حجاب معتقدند اما لزوما چادر را پوشش مناسب نمی دانند بلکه بر این

باورند که خود می‌توانند برای پوشش خود مطابق با ارزشهایی که دارند تصمیم بگیرند. بعد از نوآوران، مرتون به گروه سومی اشاره می‌کند که اگرچه کنشهایی همسو با جامعه دارند اما در واقع ارزشهای حاکم بر جامعه را قبول ندارند. این گروه همان فرمالیستها یا شکل‌گرایان هستند. این زنان در واقع دچار دگرگونی و تحول در ارزشهای سنتی و دینی خود شده‌اند اما از روی ناچاری یا به خاطر حفظ منافع خود برای زندگی در جامعه آن را رعایت می‌کنند. نمی‌توان این افراد را صرفاً ریاکار نامید بلکه برخی از آنها این نوع کنشها را لازمه زندگی در جامعه می‌دانند و معتقدند بدون انجام آن طرد می‌شوند و قادر به هیچ‌گونه فعالیتی نیستند.

خانم ماری هولمز، جامعه‌شناس معاصر استرالیایی، معتقد است ما حتی در ساده‌ترین اقدامات هم دیدگاههای زنان را نادیده می‌گیریم و این ناشی از تفکر مردسالارانه‌ای است که در طول تاریخ وجود داشته و همچنان نیز وجود دارد. اگرچه به عقیده او مردسالاری در دنیای جدید در عرصه خانواده تا حد زیادی کاهش یافته و تعدیل شده اما در فضای عمومی جامعه مشاهده می‌شود و همین موضوع زنان را از فعالیتهای مؤثر اجتماعی بازمی‌دارد یا نقش آنها را کم‌رنگ می‌کند (هولمز، ۲۰۰۸). در واقع زنان مایلند در تصمیم‌گیریهایی که به خود آنها مربوط است نقش عملی ایفا کنند؛ اما این موضوع با توجه به موانع فرهنگی دشوار به نظر می‌رسد.

نظریه‌هایی چون سقف شیشه‌ای هنوز هم بر این نکته تأکید دارند که در بسیاری از کشورهای جهان زنان در امور سیاسی و اجتماعی و فرهنگی مشارکت لازم را ندارند و نمی‌توانند به پستهای بالای مدیریتی دست یابند.

و بالاخره مرتون چهارمین گروه را آنومیکها می‌داند که نه به ارزشهای جامعه باور دارند و نه حتی حاضرند کنشهایی متناسب با ارزشها داشته باشند. اغلب زنان آنومیک همانهایی هستند که دچار انزوا می‌شوند و به‌نوعی از جامعه و ارزشها و کنشهای معمول آن فاصله می‌گیرند و در صورتی که شرایط برای آنان سخت شود تن به مهاجرت به سایر کشورها

می‌دهند. در واقع آنومیکها قادر به تحمل وضع موجود نیستند و سعی می‌کنند خود را از این شرایط رها کنند. اگرچه در مهاجرت به کشوری دیگر ناچارند بازهم به هم‌نوایی با ارزشهای جامعه جدید بپردازند. ایرانیهایی که سالهای سال در کشورهای غربی زندگی کرده‌اند اگرچه هنوز ممکن است نوستالژی زندگی در ایران را داشته باشند و حتی حالاتی از هوم‌سیک (دل‌تنگی نسبت به وطن) را در خود بروز دهند، اما عملاً سبک زندگی در دنیای غرب را پذیرفته و خود را با ارزشها و کنشهای افراد آن جامعه تطبیق داده‌اند.

نتایج تحقیق نشان داد اولاً در برخی موارد بین زنان ساکن در مناطق بالا و میانه و پایین جامعه هدف (شهر تهران) تفاوت‌های معناداری بین ارزشها و کنشهای زنان دیده می‌شود. هنوز هم بخشی از زنان جامعه ما جزو هم‌نوایان هستند و نمونه بارز آن حضور زنان در مراسم مذهبی و بخصوص مراسم مذهبی - سیاسی مانند نماز جمعه است. آنها ارزشهای خود را مقدس می‌دانند و در عمل نیز کنشهایی مطابق آن دارند و چه بسا که دیگران را نیز تشویق به رفتارهایی همانند خود بکنند. زنان نوآور نیز بخش مهمی از جامعه زنان را تشکیل می‌دهند. آنان معتقدند کنشها باید مطابق زمان و دوره خود تعریف شوند. اما جامعه ما با دو گروه دیگر از زنان نیز روبروست. زنان شکل‌گرا ارزشهای خود را از دست داده‌اند. اگرچه در ظاهر خود را هم‌رنگ جماعت می‌کنند. این موضوع نشان می‌دهد که در چهل سال بعد از پیروزی انقلاب اسلامی هنوز هم مسئولان فرهنگی کشور در زمینه اقتناع آنان موفق نبوده‌اند و گروه چهارم از زنان را باید گروهی از دست رفته دانست که دیگر اعتقادی به ارزشها و کنشهای اجتماعی مرسوم ندارند و همان‌طور که گفته شد اکثریت زنان این گروه مهاجرت کرده یا به دنبال مهاجرت هستند. اما این موضوع را نباید آن‌چنان برجسته کرد که نشان‌دهنده نوعی سیاه‌نمایی در وضعیت کشور باشد. قطعاً آنومیکها از مجموع زنان کشور در اقلیت هستند و زنان شکل‌گرا نیز در صورتی که با برخوردهای مناسب و منطقی روبرو شوند پتانسیل لازم

برای همسویی واقعی با اهداف اجتماعی جامعه را دارند.

کنشهای هم‌نوایانه زنان بیشتر در مناطق جنوبی شهر دیده می‌شد؛ درحالی‌که کنشهای نوآورانه در منطقه میانی شهر و کنشهای شکل‌گرایانه در منطقه شمال تهران بیشتر وجود داشت. هم‌نوایی یا نوآوری در روند تحول جوامع امری طبیعی است اما شکل‌گرایی و بخصوص آنومیک‌بودن نشان می‌دهد زنان خود را بریده از فضای اجتماعی موجود احساس می‌کنند.

در پایان متذکر می‌شود مسئولان محترم رده‌های مختلف و نهادهای گوناگون به نتایج تحقیقاتی مانند این تحقیق توجه کنند و با سیاست‌گذاری و ترسیم نقشه راه و تبدیل آن به برنامه‌های اجرایی و عملی عزمی جدی داشته باشند تا مشکلات فعلی جامعه با همدلی تمام آحاد و به‌ویژه زنان به‌عنوان یک قشر پیشرو برطرف شود.

ملاحظات اخلاقی:

مشارکت نویسندگان:

همه نویسندگان در تولید تحقیق مشارکت داشتند.

منابع مالی:

مطالعه حاضر هیچ حامی مالی ندارد. *نوم انسانی و مطالعات فرهنگی*

تعارض منافع:

نویسندگان هیچ بحثی بر سر منافع خود را ابراز نکردند. *رتال جامع علوم انسانی*

اخلاق پژوهش:

در این مقاله همه حقوق مرتبط با اخلاق پژوهش رعایت شده است.

- Abdinejad, b. (2021). Presenting the model of professional ethics based on Islamic principles in the oil industry. *Journal of administrative law*, 9th period. No. 28. Page: 188- 163. (In Persian)
- Fouladian, M. and others (2021). Sociological analysis of extramarital relationship emergence processes. *Quarterly journal of social studies and research in Iran*, 10th period. No. 37. Page 54- 67. (In Persian)
- Goffman, A.(2021). *Self-expression in everyday life* (translated by M. Kianpour). 7th edition, Tehran: Markaz Publications.P:78 (In Persian)
- Grenfell, M. (2010). *Pierre Bourdieu's key concepts* (translated by M.M. Labibi).Afkar Publishing. (In Persian)
- Gruthers, Ch. (1999). *Merton's Sociology* (translated by Zohreh Kesai). Tehran: Allameh Tabatabai University Press. Page 29. (In Persian)
- Giddens, Anthony. (2016). *Selection of Sociology* (translated by Hasan Chavoshian). Tehran: Ney Publishing. Page 56. (In Persian)
- Mulagholi, N. and Jahangiri, M.M. (2021). Comparison of despair and nervous tension after injuries of women with and without experience of being a victim of spousal violence in Isfahan city. *Social Welfare Quarterly*, Volume 21, Number 80. (In Persian)
- Nakhai Moghadam, p. (2021). Sociological study of crimes in Iran with emphasis on Robert Merton's pressure theory. *The 7th International Conference on Legal and Judicial Studies*. COI IJCONF07_072. (In Persian)
- Holmes, M. (2008). *Gender and everyday life* (translated by M.M. Labibi). Third edition, Tehran: Afkar Publishing. (In Persian)
- Uslaner, E. (2002). *Moral Foundation of Trust*. Cambridge University Press.
- Eskandari.L and others (2011). Study of social trust of Tehran women. *Women's Studies Quarterly* No. 27 .PP:97-118 (In Persian)
- Smith, F. (2016). *An introduction to cultural theory* . Puyan Publications.P 45. (In Persian)
- Afshar, G. and Saleh, A. (2021). Participation behavior of cyberspace users and individual values. *Quarterly Journal of Political Sociology of Iran*. Term 4. Number 2 (In Persian)
- Bagheri, sh. and others (2021). The process of identifying women in social networks (the study of Instagram network). *Quarterly journal of social studies in Iran*. 10th period. No. 4 .PP. 1033 1059. (In Persian)

- Baradaran , M.A.(2021). The relationship between political culture and social classes in Ardabil city. *Social Welfare Quarterly*. Period 21. Number 83. PP: 387- 349. (In Persian)
- Parchami, d. and Derakhshan, F. (2021). Investigating the social gap and factors affecting it. *Applied Sociology Quarterly*. *Period* 26. Number 6. (In Persian)
- Piozzi, Michael. (2021). *Jürgen Habermass* (translated by Ahmed Tadayon). Hermes Publications. Page 94. (In Persian)
- Hasni, S.M. (2009). Gender differences from the perspective of Islam and feminism. *Women's Strategic Studies Quarterly*. Number 23. (In Persian)
- Rafipour, F. (1997). *Development and conflict*. Tehran: Shahid Beheshti University Press. P:89 (In Persian)

